

Pressmaterial 230926

Guest of Honour 2023 Judisk kultur i Sverige: Tema Judisk kultur

Temat Judisk kultur på Bokmässan 2023 med kulturinstitutionen *Judisk kultur i Sverige* som hedersgäst presenterar judisk kultur från Bibeln till idag. Med Bokens Folk som drivande motto, presenterar J! 36 seminarier och över 50 samtal på en egen scen, årets hedersgästmonter, samt på andra scener i mässan, och i program utanför mässan, på Göteborgs Stadsteater, Göteborgs konserthus och Bio Roy.

Den judiske författaren **Isaac Bashevis Singer** inledde på första Biblioteksmässan 1985 raden av nobelpristagare som gästade Bokmässan. Kulturinstitutionen *Judisk kultur i Sverige*, som är 2023 års hedersgäst på Bokmässan, söker likaledes i årets program att i den judiska minoritetens specifika kultur spegla universella mänskliga villkor och dilemman. På Bokmässan ger de en variation av inblickar i den mångfacetterade judiska kulturen och dess rika litterära tradition.

I flera seminarier och scensamtal belyses olika aspekter av judisk historia, litteratur och filosofi. Betoningen ligger på de universella aspekterna av den mångfacetterade judiska kulturen så som den kommit till uttryck i litteratur, film, musik och samhällsliv i modern tid. Den judiska berättartraditionen med rötter i den hebreiska bibeln (Gamla Testamentet) och profettexterna sträcker sig till dagens moderna samtidslitteratur.

- Med kraft och kärlek till den judiska kulturen har vår hedersgäst Judisk kultur i Sverige mejslat fram ett program med djup och stor variation tillsammans med oss på Bokmässan. Temat speglar den judiska kulturens universella aspekter och bjuder in alla våra besökare att glänta på dörren till en rik kultur. Det är det en bokmessa är till för: att bjuda in fler till fler världar! Att **Judisk kultur i Sverige** dessutom slagit rekord i antalet programpunkter arrangerade av en Guest of Honour på Bokmässan är naturligtvis riktigt imponerande, säger **Oskar Ekström**, Programchef på Bokmässan.

Judisk kultur i Sverige är en oberoende kulturinstitution baserad i Stockholm, som initierar och genomför program som knyter an till den mångfacetterade judiska kulturen i huvudstaden och runt om i landet. Med judiska perspektiv som utgångspunkt skapas möten och samtal rörande aktuella och historiska ämnen. J! fokuserar på de dynamiska och

universella aspekterna av den judiska kulturen. VD för Judisk kultur i Sverige är **Lizzie Oved Scheja**.

Några av alla namnen inom tema Judisk kultur, Guest of Honour Judisk kultur i Sverige

Gästlistan inkluderar prominenta namn från 15 länder, däribland:

Daniel Libeskind, arkitekt bakom bland annat Judiska Museet i Berlin, Danish Jewish Museum, Köpenhamn och Contemporary Jewish Museum, San Francisco, **Sir Simon Schama**, historiker och konsthistoriker, **Bernard-Henri Lévy**, fransk filosof, också känd som BHL, **Eva Illouz**, stjärnsociolog känd för sitt arbete om kärlek i en modern tid, **Hila Blum**, författare, **Joshua Cohen**, Pulitzerprisbelönad romanförfattare, **Dani Shapiro**, författare, **Judy Batalion**, författare, Judy Gold, Emmy-belönad komiker, och **David Baddiel**, komiker.

Svenska gäster inkluderar bl.a. **Liv Strömquist**, **Anders Olsson**, **David Lagercrantz**, **Ute Steyer**, **Morton Narrowe**, **Eva Ekselius**, **Joanna Rubin Dranger**, **Sara Mannheimer** och **Göran Rosenberg**.

Ett urval ur seminarieprogrammet med Guest of Honour: Judisk kultur i Sverige

Torsdag 28 sep

Vals med hummus. En kulinarisk resa från Tel Aviv till Wien.

Haya Molcho hade rest runt i världen större delen av sitt vuxna liv tillsammans med sin make, en berömd mimartist innan hon startade sin första restaurang. Idag har den kosmopolitiska restaurangkedjan NENI filialer i flera av Europas metropoler, med smaker från framför allt Israel och övriga Mellanöstern på menyn. Här berättar den Tel Aviv-födda världskocken Haya Molcho om sitt extraordinära liv och sin passion för mat.

13:00

G3:2

Demokratins framtid i Europa, USA och Israel.

"Demokrati är den sämsta statsformen", lär Winston Churchill ha sagt, "bortsett från alla de andra formerna som har prövats". Västvärldens föredragna form av styre ser skakig ut. Kan vi inte komma på något bättre än liberal demokrati? Ett samtal mellan den franske filosofen, filmskaparen, aktivisten och författaren Bernard-Henri Lévy och den amerikanske författaren och The New Yorker-essäisten Adam Gopnik.

Torsdag 16:00

G4

Fredag 29 sep

Hila Blum. För mycket kärlek?

Dani Shapiro. När tigandet får följder. Med Dani Shapiro, Malin Ullgren (PL)
Syskonen Sarah och Theo Wilf fattar en rad beslut som resulterar i en annan människas död. Händelsen begravs med tigande, men vissheten om barnens skuld formar – och vanställer – familjemedlemmarnas livsöden. Möt den amerikanska författarinnan Dani Shapiro, som utforskar teman som skuld, förlåtelse och hemligheter i sina romaner och i den populära podcasten Family secrets.

Fredag 17.00

F3

Lördag 30 sep

Om kärlek

"Vad kul att Eva Illouz fick vara med på bild ÄNTLIGEN efter allt hon gjort för denna serie!!!" skriver Liv Strömquist i sin bok Den rödaste rosen slår ut. Eva Illouz, professor i sociologi vid Hebreiska universitetet i Jerusalem och författare till Därför gör kärlek ont, Varför tar kärleken slut och Vad är sexuellt kapital? hade ingen aning om att hon blivit en karaktär i en Strömquist-bok. I detta seminarium utforskar Strömquist och Illouz temat kärlek i dagens samhälle. Programledare: Jens Liljestrand, journalist och författare.

11:00

G4

Joshua Cohen. En vild anekdot om en väldigt känd familj.

Den amerikanske författaren Joshua Cohens Pulitzerprisbelönade Netanyahu är en vild och hejdlöst rolig roman som bygger på en anekdot om Benzion Netanyahu, far till Israels premiärminister Benjamin Netanyahu, som författaren fick berättad för sig av den legendariske litteraturkritikern Harold Bloom.

12.00

F1

Att fånga kulturella minnesbilder.

Finns det en unikt judisk arkitektur? Daniel Libeskind är arkitekten bakom byggnader som Judisk museet i Berlin, Dansk Jödisk Museum i Köpenhamn och översiktsplanen för World Trade Centers återuppbyggnad på Manhattan. Han strävar efter att skapa arkitektur som är klangfull, unik och hållbar och är känd för sin förmåga att låta kulturella minnesbilder få liv genom sina byggnader. Hur skulle Libeskind ta sig an planerna på ett Förintelsemuseum i Sverige? Programledare: Ricki Neuman, journalist och kulturskribent.

15.00

F3

Judiskt motstånd mot antisemitism och nazism.

Bilden av att judar inte gjorde motstånd under Förintelsen stämmer inte. I *The House of Fragile Things: Jewish art collectors and the fall of France* skriver den amerikanske historikern James McAuley om de judar som investerade sina förmögenheter i franska konstskatter i förhoppningen om att assimileras i det franska samhället. Han samtalar med kanadensiska Judy Batalion, som skrivit *Våra dagars ljus* om polsk-judiska kvinnor som blev motståndskämpar under andra världskriget och Kenneth Hermele, aktuell med boken *Inte som lamm till slakt: judiskt motstånd under Förintelsen*. Programledare: Cecilia Düringer, programledare och författare.

16.00

G3:3

Söndag 1 okt

1968 – fördrivningen av Polens judar.

I Polen har begreppet "Mars 68" blivit synonymt med den sista stora polsk-judiska fördrivningen. Efter att ha slagit ned fredliga studentprotester inledde regimen en antisemitisk kampanj, med bred folklig förankring, som ledde till att ungefär hälften av Polens judar kände sig tvingade att lämna landet. Cirka 3000 kom till Sverige. Journalisten och författaren Maciej Zaremba, förläggaren Dorotea Bromberg samt fysikern och författaren Anna Grinzweig Jacobsson, som alla tre kom från Polen till Sverige under denna tid, samtalar om en relativt okänd, men viktig del av Sveriges och Europas moderna historia. Programledare: Martin Englund, doktorand i historia Södertörns högskola.

Ett urval ur programpunkterna i årets hedersgästmonter, den Judiska scenen (C02:02)

Torsdag 28 sept

Officiell invigning av Bokmässan 2023

Den 39:e Bokmässan invigs av kulturminister Parisa Liljestrand, Lizzie Oved Scheja, Leif Pagrotsky, Frida Edman och Oskar Ekström.

9.30

Guest of Honour-monter, den Judiska scenen

Vad läser en kulturminister?

Kulturminister Parisa Liljestrand samtalar med Madelaine Levy om läsande, böcker och ett judiskt verk som betytt särskilt mycket för henne.

10.00

Guest of Honour-monter, den Judiska scenen

Cohen och Khemiri

Två av de mest uppmärksammade och angelägna romanförfattarna av idag, Joshua Cohen, författaren bakom Pulitzerprisbelönade *Netanyahus* och Jonas Hassen Khemiri, aktuell med *Systrarna*, möts i ett samtal modererat av Cohens översättare

15.30

Guest of Honour-monter, den Judiska scenen

Fredag 29 sept

Är judar vita?

Den brittiske komikern och debattören David Baddiel i samtal med Elisabeth Åsbrink om hudfärg och antisemitism.

12.00

Guest of Honour-monter, den Judiska scenen

Judarnas roll i musikalvärlden

Adam Gopnik och Simon Schama diskuterar sin hemliga passion: den amerikanska musikalen. Särskilt fokus sätts på judarna och det judiskas stora inverkan på genren, från Irving Berlin till Stephen Sondheim. Kanske får vi till och med höra dem sjunga!

13.00

Guest of Honour-monter, den Judiska scenen

Våra fäder

Lo Dagerman berättar i *Himlen nära* om sina föräldrar Stig Dagermans och Anita Björks äktenskap. David Lagercrantz har aldrig dolt hur stor inverkan hans berömde far Olof Lagercrantz har haft på honom.

14.00

Guest of Honour-monter, den Judiska scenen

Lördag 30 sept

Känslans arkitektur

Daniel Libeskind, arkitekten bakom några av världens mest kända byggnader, talar med Elisabeth Åsbrink om hur arkitektur skapar och bearbetar känslor.

11.30

Guest of Honour-monter, den Judiska scenen

Anders Zorns judiska dörröppnare

Mecenater i den judiska borgerligheten spelade en avgörande roll när Sveriges mest framgångsrika konstnär erövrade världen. Ulrika Knutson samtalar med Per Svensson som skrivit biografen Zorn. Ett liv, en tid.

14.30

Guest of Honour-monter, den Judiska scenen

Judisk Happy Hour

Judy Gold, Michael Wex och Adam Gopnik diskuterar den svåra konsten att vara stand up-komiker i cancelkulturens era. Musik med Freudenthal Klezmer Orchestra. Språk: engelska.

17.30

Guest of Honour-monter, den Judiska scenen

Söndag 1 okt

När svenskarna tog emot de danska judarna

Författaren Elisabeth Åsbrink talar med historikern Kim Salomon om en mirakulös räddning för åttio år sedan, som många tycks ha glömt bort.

11.00

Guest of Honour-monter, den Judiska scenen

Två poesiikoner

Lev Rubinstein och Erez Biton, legendarer inom rysk respektive israelisk poesi, läser sina dikter. Översättarna Johan Öberg och Gabriel Itkes-Sznap läser dem på svenska. Språk: ryska, hebreiska, svenska.

13.00

Guest of Honour-monter, den Judiska scenen

Presskonferens Bokmässan 2023

Avslutande presskonferens, öppen för alla. Summering av årets mäsas och offentlig-görande av nästa års teman. Medverkande: Frida Edman, Oskar Ekström, Lizzie Oved Scheja med flera.

14.00

Guest of Honour-monter, den Judiska scenen

Om Bokmässan

Bokmässan i Göteborg är Nordens största kulturevenemang och pågår under 28 september – 1 oktober 2023 på Svenska Mässan. Vår vision är att skapa ilningar i själen genom att skapa den mest tankeväckande upplevelsen under året. Genom att främja läsning, bildning och litteraturens roll i samhället gör vi världen bättre. Årets teman är **Judisk kultur**, med kulturinstitutionen *Judisk kultur i Sverige* som hedersgäst, **Staden** samt **Ljud**. Bokmässan Play är idag en integrerad del av Bokmässan och erbjuder litterär streaming året runt. Läs mer om Bokmässan på www.bokmassan.se

För mer information, kontakta

BOKMÄSSAN
GÖTEBORG BOOK FAIR

Maria Rogstad Norberg
Kommunikationschef
0722-119339
mn@bokmassan.se